

Ксендзук В. В., д.н. держ. упр., к. е. н., доц.
Яцківська А.В., здобувач освіти, гр. МЕМ-5, ФНБПМВ
Державний університет «Житомирська політехніка»

СПОСОБИ УНИКНЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ САНКЦІЙ РОСІЄЮ

Економічні санкції є ефективним інструментом зовнішньої політики будь-якої держави. Різноманітність їх видів та способів застосування відображають роль протекціонізму в розвитку міжнародних економічних відносин. Найчастіше економічні санкції, як і більшість інших, мають безліч способів їх уникнення та мінімізації впливу на національну економіку.

Найактуальнішим прикладом країни, яка вдається до спроб уникнення санкцій, є росія. Вона перебуває під санкціями з моменту вторгнення та анексії АР Крим в 2014 році, а її повномасштабне вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року спричинило ще одну безпрецедентну хвилю санкцій проти росії. Мета санкцій полягала у обмеженні воєнного потенціалу росії шляхом вичерпання її доходів і блокування до імпорту високотехнологічного військового обладнання.

Санкції послабили економіку росії, проте країна-терорист спромоглася знайти способи для уникнення більшості з них. Для цього використовуються міжнародні корупційні механізми та залучаються посередники третіх країн.

Одним із основних напрямів імпорту товарів до росії є пострадянські держави: Білорусь, Казахстан, Вірменія та Киргизстан. Вони виступають третіми країнами, через які до росії все ще можна імпортувати товари, що потрапили під санкції. Для експорту росія використовує Міжнародний транспортний коридор «Північ-Південь», транспортну мережу, яка проходить через Іран та Азербайджан до Індії [5]. Також, продукт, який не можна імпортувати цілим, імпортується як складові частини, які потім збираються всередині країни-отримувача [2]. Одним із способів обходу санкцій проти експорту російської нафти, є змішування своєї нафти з нафтою, видобутою в інших країнах, створюючи гібридні суміші, які зазвичай називають «литовськими» або «туркменськими» сумішами, технічно продукт не є російською нафтою [7]. В інших випадках росія використовувала підроблені сертифікати [4]. Росія

використовує експортні ринки країн: Китай та Індія, Туреччина, які не запроваджують санкції проти неї. Російський експорт до цих країн значно зріс із початком війни в Україні [3].

Також скоротили використання долара США в своїх міжнародних операціях і збільшили використання рубля країни, з якими торгує росія [6], застосовували заходи обмеження використання криптовалют [1] та створили альтернативу SWIFT, а саме SPFS.

Ці інструменти ухилення від санкцій багато зробили для пом'якшення впливу економічних санкцій проти росії. Щоб санкції спрацювали, західні уряди повинні серйозно поставитися до того, щоб запобігти використанню росією цих та інших способів їх уникнення. Важливо переслідувати суб'єктів, які сприяють нелегальній торгівлі, і застосовувати обмеження щодо посередників і міжнародних компаній, які продають товари в росію. Їм може бути заборонено доступ до західних ринків як покарання за їх роль у порушенні санкцій – і слід запропонувати більше обмежень для країн, які сприяють і дозволяють цю незаконну практику. Від компаній, які купують російську нафту, слід вимагати більше документів, щоб переконатися, що контракти підпадають під обмеження ціни. Крім цього, обмеження ціни також потрібно знизити. Європейським країнам і США необхідно розширити свої слідчі групи та команди з відстеження санкцій, щоб покращити моніторинг дотримання санкцій і запровадити нові заходи проти систематичних порушників правил.

Список використаних джерел

1. Ahari, A., Duong, J., Hanzl, J., Lichtenegger, E. M., Lobnik, L., & Timel, A. (2022). Is it easy to hide money in the crypto economy? The case of Russia. *Focus on European Economic Integration*, Q4/2271, 71-89. URL: <https://tinyurl.com/37rhsp9x>
2. IntegrityRisk. (2022, August 10). Top ten most common Russian sanction evasion schemes. Integrity Risk International. URL: <https://tinyurl.com/ybabmbhx>
3. Kenez, L. (2023, February 28). Ukraine war anniversary: Turkish-Russian trade skyrocketed despite sanctions. *Nordic Monitor*. URL: <https://tinyurl.com/muhmtxba>
4. Lukaszuk, P. (2021). You can smuggle but you can't hide: Sanction evasion during the Ukraine crisis. *Aussenwirtschaft*, 71(1), 73-125.
5. Okumura, Y. (2023, March 21). Examining the current state of Russian sanctions

evasion. Dow Jones. URL: <https://tinyurl.com/29aprwau>

6. Russia and sanctions evasion. (2022). *Strategic Comments*, 28(4), vii-ix.
<https://doi.org/10.1080/13567888.2022.2107283>

7. Top ten most common Russian sanction evasion schemes. *Integrity Risk International*. URL: <https://tinyurl.com/ybabmbhx>